

Sygn. akt I C 540/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 stycznia 2016 r.

Sąd Rejonowy w Nowym Targu I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSR Przemysław Mościcki
Protokolant:	protokolant sądowy Helena Kubasek

po rozpoznaniu w dniu 22 stycznia 2016 r. w Nowym Targu

na rozprawie

sprawy z powództwa M. K.

przeciwko M. A.

o zapłatę

utrzymuje w mocy nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym w dniu 27 października 2015 r., sygn. akt I Nc 1426/15.

Sygn. akt I C 540/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 22 stycznia 2016 r.

Powódka M. K. domagała się od pozwanego M. A. zapłaty kwoty 10.459,36 zł z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu (12 października 2015 r.) do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że pozwany M. A. zobowiązał się do przekazania powódce połowy z dwóch kwot zdeponowanych na rachunkach bankowych w (...) Banku (...) S.A., pozostałych po zmarłym T. A., ojcu stron. Pozwany zobowiązał się, że w terminie 3 dni od otrzymania prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego w Wałbrzychu z 1 października 2014 r., sygn. akt I Ns 315/13, odbierze z wymienionego banku środki pieniężne i ich połowę przekaze powódce w terminie kolejnych 3 dni. Zobowiązanie takie pozwany złożył na piśmie z 26 listopada 2014 r. i przesłał jej na adres pełnomocnika powódki pocztą oraz przez email. Mimo tego zobowiązania pozwany nie przekazał powódce żadnych kwot.

W dniu 27 października 2015 r. Sąd wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, w którym nakazał pozwanemu zapłatę kwoty 10.495,63 zł wraz z odsetkami ustawowymi od 12 października 2015 r. oraz kwoty 2.531 zł tytułem kosztów procesu, w tym kwotę 2.400 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

nakaz zapłaty – k. 18.

Pozwany złożył zarzuty do tego nakazu zapłaty, w których wniósł o uchylenie nakazu i oddalenie powództwa jako bezzasadnego. W pierwszej kolejności pozwany zarzucił, że postanowieniem z 1 października 2014 r. Sąd Rejonowy

w Wałbrzychu dokonał działu spadku po T. A., w którym środki znajdujące się na rachunku bankowym w (...) Banku (...) przyznał wyłącznie na rzecz M. A.. W związku z tym powództwo jest niedopuszczalne z uwagi na prekluzję wynikającą z art. 618 § 1 i 3 w zw. z art. 688 k.p.c. Niezależnie od tego zarzutu pozwany podniósł, iż powództwo jest przedwczesne. Powódka nie dotrzymała bowiem warunków zawartych w piśmie z 26 listopada 2014 r., z którego wynika, iż warunkiem przelania środków na jej konto było wysłanie pozwanemu listem poleconym za potwierdzeniem odbioru w terminie 7 dni od otrzymania tego pisma informacji o rachunku bankowym pod rygorem nieroszczenia przez powódkę żadnych zażaleń dotyczących spadku. Pozwany do chwili zgłoszenia zarzutów takiego pisma nie otrzymał. Jednocześnie podniósł pozwany, że w piśmie z 26 listopada 2014 r. zaistniała oczywista omyłka pisarska, gdyż w oświadczeniu zawierającym warunki wypłacenia powódce połowy kwoty z rachunków bankowych ojca, przy jednym z tych warunków omyłkowo pozwany pominął słowo „nie”, które zmienia sens i znaczenie oświadczenia woli pozwanego.

(zarzuty – k. 21-25).

W odpowiedzi na zarzuty powódka podniosła, że bezzasadna jest argumentacja pozwanego co do prekluzji na podstawie art. 618 § 1 i 3 w zw. z art. 688 k.p.c. Na podstawie złożonego przez pozwanego oświadczenia z 26 listopada 2014 r. doszło bowiem pomiędzy stronami do odnowienia (nowacji) na podstawie art. 506 § 1 k.c. Bezzasadne są też zarzuty pozwanego, iż powódka nie dostarczyła pozwanemu numeru konta, na które należy przekazać pobrane środki, gdyż pismo z numerem konta powódki pozwany otrzymał mailem 10 grudnia 2014 r., a następnie w piśmie poleconym z 19 stycznia 2015 r. Zdaniem powódki pozwany nie może też prostować treści swojego oświadczenia, gdyż sprostowanie oświadczenia może nastąpić tylko wówczas, gdy dojdzie do adresata jednocześnie z samym oświadczeniem lub wcześniej (art. 61 § 1 k.c.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Postanowieniem z 1 października 2013 r., I Ns 315/13, Sąd Rejonowy w Wałbrzychu dokonał działu spadku po T. A. m.in. w ten sposób, że przyznał M. A. środki zgromadzone na rachunkach bankowych w (...) Bank (...) S.A. w łącznej kwocie 19.697,49 zł.

dowód: odpis postanowienia – k. 9.

W dniu 26 listopada 2014 r. M. A. oświadczył, że celem zakończenia sprawy o dział spadku po ojcu T. A. między nim a siostrą M. K., w terminie 3 dni od otrzymania odpisu prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego w Wałbrzychu z 1 października 2014 r., sygn. akt Ns 315/13, uda się do placówki (...) Banku (...) w Z. celem wypłaty całości środków z kont po T. A., przyznanych przez Sąd na wyłączność pozwanego. Następnie w terminie 3 dni od otrzymania tych środków pozwany zobowiązał się do przelania ich połowy na konto bankowe powódki. W oświadczeniu M. A. wskazał „dodatkowo”, iż oczekuje wysłania od powódki pisma listem poleconym za potwierdzeniem odbioru w terminie 7 dni od otrzymania tego oświadczenia numeru konta M. K.. Z treści oświadczenia wynika dalej, że „jednocześnie wysłanie takiego pisma będzie skutkowało zobowiązaniem jego siostry do nieroszczenia wobec pozwanego żadnych zażaleń dotyczących spadku i spraw spadkowych”. W oświadczeniu pozwany wskazał również, że traci ono ważność, jeżeli powódka złoży apelację od postanowienia z 1 października 2013 r. oraz zadeklarował, że on również nie będzie składał apelacji.

dowód: oświadczenie – k. 7.

Oświadczenie to pozwany przesłał pełnomocnikowi powódki na adres mailowy oraz pocztą tradycyjną, listem poleconym.

dowód: koperta – k. 8, korespondencja email – k. 10.

W odpowiedzi pełnomocnik powódki przesłała pozwanemu mail, w którym wskazała konto powódki, na które należy przelać pobrane przez pozwanego środki należne powódce.

dowód: email – k. 11.

Okolicznością bezsporną było, że pozwany odebrał środki z rachunków bankowych po ojcu, a zatem zgodnie z jego oświadczeniem połowa tych środków należąca powódce wynosiła 9.848,74 zł. Należności tej pozwany na rzecz powódki nie uiścił, pomimo wezwań do zapłaty z 19 stycznia 2015 r. i 6 października 2015 r.

dowód: wezwania do zapłaty z dowodami doręczenia – k. 12-16.

Stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wskazanych wyżej dokumentów, które uznał za wiarygodne. Nie były one kwestionowane co do autentyczności.

Sąd pominął dowód z zeznań pozwanego oraz świadka – żony pozwanego I. A., albowiem przeprowadzenie tych dowodów byłoby sprzeczne z treścią art. 247 k.p.c. i art. 61 § 1 k.c. Zgodnie z art. 247 k.p.c. dowód ze świadków lub z przesłuchania stron przeciwko osnowie lub ponad osnowę dokumentu obejmującego czynność prawną może być dopuszczony między uczestnikami tej czynności tylko w wypadkach, gdy nie doprowadzi to do obejścia przepisów o formie zastrzeżonej pod rygorem nieważności i gdy ze względu na szczególne okoliczności sprawy sąd uzna to za konieczne. Jakkolwiek przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka i pozwanego nie doprowadziłoby w niniejszej sprawie do obejścia przepisów o formie zastrzeżonej pod rygorem nieważności, to jednak nie istnieją szczególne okoliczności sprawy dla uznania, że przeprowadzenie tych dowodów jest konieczne. Wręcz przeciwnie, przeprowadzenie obu dowodów nie dość, że prowadziłoby do przewlekania postępowania, to jeszcze nie mogłoby prowadzić do przyczynienia się do rozstrzygnięcia. Dowody zgłoszone przez pozwanego miałyby bowiem wykazać, że pozwany złożył oświadczenie o innej treści niż wynika ze sporządzonego przez niego pisma. Trafnie wskazała strona powodowa, że nawet jeżeli powód miałby złożyć oświadczenie o odmiennej treści, to i tak złożone oświadczenie woli wywołało skutek zgodnie z art. 61 § 1 i 2 k.c. Późniejsze odwołanie oświadczenia woli czy jego modyfikacja nie jest zatem możliwa. Z tych względów przeprowadzenie dowodów kwestionujących treść złożonego stronie powodowej oświadczenia woli wbrew jego literalnemu brzmieniu było niecelowe, tym bardziej, że nawet wykładnia oświadczenia woli dokonana w trybie art. 65 § 1 k.c. nie może doprowadzić do uznania bezzasadności powództwa.

Sąd zważył, co następuje:

Ustalony stan faktyczny prowadzi do wniosku, że pomiędzy stronami doszło do zawarcia umowy, na podstawie której pozwany zobowiązał się spłacić powódkę z połowy środków pozostałych po ojcu a zalegających na rachunkach bankowych, w kwocie 9.848,74 zł. Umowa ta była rodzajem ugody (art. 917 k.c.), dzięki której strony rezygnowały z dalszego procesowego dochodzenia roszczeń dotyczących spadku po T. A.. C. tej umowy było więc ugodzenie, zgodnie z którym strony zrzekły się prawa do apelacji od postanowienia z 1 października 2014 r., sygn. akt I Ns 315/13 w zamian za świadczenie pozwanego.

Należy podzielić stanowisko strony powodowej, iż w sprawie nie znajdzie zastosowanie regulacja art. 618 § 1 i 3 w zw. z art. 688 k.p.c. dotycząca prekluzji roszczeń po prawomocnym zakończeniu postępowania o dział spadku. Zgodnie z art. 618 § 3 w zw. z art. 688 k.p.c. po zapadnięciu prawomocnego postanowienia o dział spadku nie można dochodzić roszczeń przewidzianych w art. 618 § 1 k.p.c., tj. roszczeń o prawo żądania zniesienia współwłasności, o prawo własności jak również wzajemnych roszczeń współwłaścicieli z tytułu posiadania rzeczy. Jakkolwiek roszczenie, którego dochodzi powódka, stanowić by mogło roszczenie dotyczące zniesienia współwłasności środków pieniężnych pozostałych po spadkodawcy, a zatem stanowiłoby jedno z roszczeń określonych w powołanym przepisie, to jednak należy podzielić stanowisko powoda, że w istocie roszczenie dochodzone pozwem w niniejszej sprawie jest skutkiem nowacji dokonanej pomiędzy stronami. Należy zauważyć, że strony zawarły porozumienie w zakresie przedmiotowych środków pieniężnych jeszcze przed uprawomocnieniem się postanowienia o dziale spadku – a zatem przed terminem prekluzji. Porozumienie to, w istocie ugoda, której causa została wyżej wskazana, stanowi rodzaju odnowienia, o którym mowa w art. 506 § 1 k.c. Doszło bowiem między stronami do zawarcia porozumienia dotyczącego spełnienia tego samego świadczenia, ale na innej podstawie prawnej – na podstawie ugody, zgodnie z którą powódka rezygnowała z prawa apelacji od niekorzystnego dla niej postanowienia w zamian za spłatę dokonaną przez pozwanego.

W związku z powyższym stwierdzić należy, że na podstawie zawartej umowy, pozwany zobowiązany jest do zwrotu powódce połowy pobranych przez niego środków z rachunków bankowych po ojcu.

Za bezzasadne należało uznać zarzuty dotyczące tego, że nie zostały spełnione warunki wypłaty środków na rzecz powódki. Należy zwrócić uwagę, że zasadnicza część oświadczenia pozwanego z 26 listopada 2014 r. nie zawiera warunków o charakterze prawnym, od których zależałoby spełnienie świadczenia. Oświadczenie to zawiera jedynie warunek o charakterze technicznym – przekazanie pisma z numerem konta powódki. Należy zauważyć, że z wcześniejszego oświadczenia pozwanego, pochodzącego z tego samego dnia, wynika, że pozwanego przed spełnieniem świadczenia powstrzymuje jedynie brak numeru konta. Istotne zatem dla spełnienia zobowiązania przez pozwanego było to, aby powódka podała mu numer rachunku bankowego. Pozwany uzyskał informację o tym rachunku w korespondencji mailowej z 10 grudnia 2014 r., od tej chwili nie doznawał zatem żadnych przeszkód ze strony powódki w spełnieniu swojego świadczenia.

Nie sposób też przyjąć, aby warunkiem spełnienia świadczenia było „wysłanie” względnie „niewysłanie” pisma przez powódkę, co miałyby skutkować „zobowiązaniem powódki do nieroszczenia wobec pozwanego żadnych zażaleń dotyczących spadku”. Przede wszystkim przyjąć należy, że zgodnie z literalnym brzmieniem oświadczenia pozwanego, dopiero przesłanie przez pozwaną pisma z numerem konta miało stanowić o zrzeczeniu się powódki dalszych roszczeń do spadku po ojcu, co samo w sobie byłoby logiczne. Nie można dokonywać wykładni takiego oświadczenia poprzez zastąpienie go zeznaniami pozwanego lub jego żony, albowiem sprzeczne by to było z treścią art. 61 § 1 k.c. Takie działanie sprowadzałoby się zresztą do nieweryfikowalnych spekulacji, iż pozwany miał na myśli co innego niż napisał, przy czym stwierdzić należy, że zarówno użycie przez pozwanego sformułowania „wysłanie”, jak i „niewysłanie” znajduje uzasadnienie logiczne i żadnego nie można wykluczyć jako prowadzącego do utraty sensu złożonego oświadczenia. Dlatego też wykładnia złożonego przez pozwanego oświadczenia w trybie art. 65 § 1 k.c. nie jest możliwa, gdyż oświadczenie jest jasne a przy tym sensowne. Można z niego wysnuć wniosek, że pozwany uzna, że powódka nie będzie dochodzić dalszych roszczeń ze spadku po ojcu, gdy wyśle pozwanemu pismo z numerem konta. Równie prawdopodobny jest wniosek przeciwny – iż pozwany uzna, że powódka nie będzie dochodzić dalszych roszczeń ze spadku po ojcu, jeżeli takiego pisma nie wyśle. Nie zmienia to jednak oceny, że w istocie pozwany zobowiązał się do bezwarunkowej zapłaty połowy środków pozostałych na rachunkach bankowych na rzecz powódki, a do realizacji tego zobowiązania potrzebował jedynie numeru konta powódki. Skoro numer ten powód otrzymał – powinien należność powódce uiścić.

Z tych względów orzekając na podstawie art. 496 k.p.c. Sąd utrzymał w mocy wydany w sprawie nakaz zapłaty. Na zasądzoną tym nakazem kwotę składa się kwota należności głównej 9.848,74 zł oraz skapitalizowane odsetki ustawowe za okres od 31 grudnia 2014 r. do 9 października 2015 r., a także dalsze odsetki ustawowe za opóźnienie.